

TBMM

YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 2483

Tarih : 19.10.2023

10/476

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Basın ve ifade özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi amaçlarıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

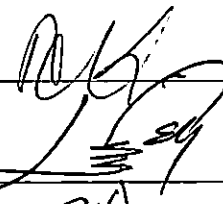
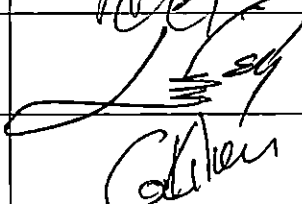
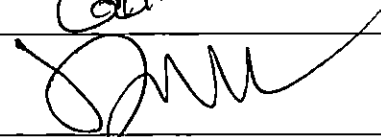
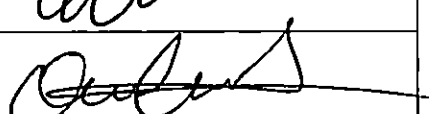
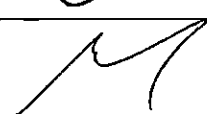
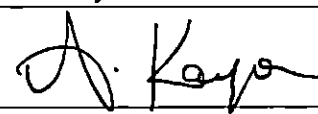
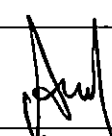
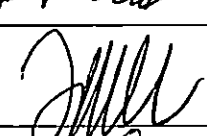
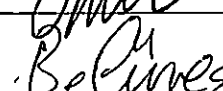
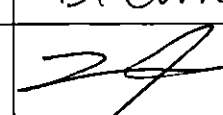
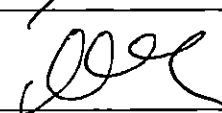
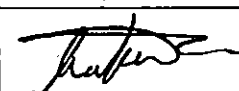
Başta ifade özgürlüğü olmak üzere ulusal ve uluslararası insan hakları ve temel özgürlüklerinin nasıl uygulandığını izlememizi sağlayan “özgür basın”; sivil katılımı teşvik edişi, yanlış bilgiye karşı toplumsal dayanıklılığı arttırışı, kamu-özel-sivil sektörde şeffaflık ve hesap verebilirliğin sağlanmasına katkı sunuşu, kurumlara güveni tesis edişi ve denge-denetleme işlevi nedeniyle dördüncü kuvvet olarak anılır.

03.10.2023 tarihinde Dicle Fırat Gazeteciler Derneği'nin (DFG) yayınladığı "2023 Eylül Ayı Gazetecilere Yönelik Hak İhlalleri Raporu"na göre; “Eylül ayı içerisinde gazetecilerin yaşam ve güvenliğine dönük ihlaller yoğun bir şekilde devam etti. Gözaltına alınan ve tutuklanan gazetecilerin yanında gazeteciler tehdit edildi, kötü muameleye maruz kaldı. Birçok kez haber takip etmeleri engellendi” ifadeleri ve takip eden veriler yer almaktadır; sadece Eylül ayında 12 gazetecinin gözaltına alınmış, gözaltına alınanlardan 4'ü tutuklanmış, 7 gazeteciye hapis cezası verilmiş, 164 sosyal medya içeriği ve 268 habere erişim engeli getirilmiştir.

Benzer bir manzara; basın özgürlüğü, medya bağımsızlığı, yasal çerçeve, şeffaflık ve gazetecilere yönelik şiddet gibi faktörlere göre ülkeleri değerlendiren uluslararası endekslerin rapor ve yayınlarından da izlenmektedir. Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün hazırladığı “2023 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi”nde Türkiye, geçen yıla göre 16 sıra gerileyerek 180 ülke içerisinde 165'inci sırada ve “vahim” kategorisinde bulunmaktadır. Freedom House tarafından yayınlanan “2022 Dünya Basın Özgürlüğü Raporu”nda 210 ülke ve bölgenin karşılaştırıldığı raporda Türkiye, 2021 yılında olduğu gibi 32 puanla özgür olmayan ülkeler kategorisinde yer aldı. İfade ve haber alma özgürlüklerini mercek altına alan Madde 19'un (Article 19) “2023 Küresel İfade Raporu”na göre Türkiye, 2000'lerin hemen ortalarından sonra hızla ifade özgürlüğü skoru düşerek 161 ülke içinde 140 ıncı sırada ve “krizli” kategorisinde bulunmaktadır. Gazetecileri Koruma Komitesi (Committee to Protect Journalists) ve 19 diğer gazetecilik kurumunun 28 Haziran 2023 tarihli ortak açıklamasında; Avrupa Birliği'nden Türkiye ile ilişkilerinde basın özgürlüğü ve insan haklarına öncelik verilmesi istenmiştir.

Basın emekçilerinin suçlandığı TMK 7/2, TCK 314, TCK 125, TCK 299, TCK 220/7, TCK 301, TCK 216 ve 2911 sayılı kanun ve ilgili maddelerinin değiştirilmesi şöyle dursun; kamuoyunca Sansür Yasası olarak bilinen 13/10/2022 tarih ve 7418 sayılı Basın Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile sınırlı özgürlükler dahi tırpanlanmıştır.

Yurttaşların kendilerini özgürce ifade edebildiği, bilgiye erişebildiği ve karar alma sürecine katılabildiği, daha bilgili, hesap verebilir adil ve açık bir toplum için, basın ve ifade özgürlüklerinin önündeki engellerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amaçlarıyla ivedi olarak bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9			
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	